

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ НАРОДОЗНАВСТВА

Схвалено
вченою радою ІН НАН України,
протокол № 8
від «11» вересня 2024 року

Затверджено
на засіданні відділу історичної етнології
ІН НАН України
протокол № 9
від «3» вересня 2024 року
В.о. завідувача відділу історичної етнології

Марія ДЕМЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕТНОЛОГІЇ У XVIII – НА ПОЧАТКУ XXI СТ.

рівень освіти	<u>третій (освітньо-науковий) рівень</u>
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
напрямок підготовки	<u>доктор філософії</u>
спеціальність	<u>032 – історія та археологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>етнологія</u> (назва спеціалізації)
вид дисципліни	<u>за вибором</u> (обов'язкова/за вибором)
відділ	<u>історичної етнології</u> (назва відділу)

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ НАРОДОЗНАВСТВА

Схвалено
вченою радою ІН НАН України,
протокол № 8
від «11» вересня 2024 року

Затверджено
на засіданні відділу історичної етнології
ІН НАН України
протокол № 9
від «3» вересня 2024 року
В.о. завідувача відділу історичної етнології

Марія ДЕМЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕТНОЛОГІЇ У XVIII – НА ПОЧАТКУ XXI СТ.

рівень освіти	<u>третій (освітньо-науковий) рівень</u>
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
напрямок підготовки	<u>доктор філософії</u>
спеціальність	<u>032 – історія та археологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>етнологія</u> (назва спеціалізації)
вид дисципліни	<u>за вибором</u> (обов'язкова/за вибором)
відділ	<u>історичної етнології</u> (назва відділу)

Робоча програма “Історія української етнології у XVIII – на початку XXI ст.” для аспірантів за спеціальністю 032 Історія та археологія

Розробники: **Пацай Тамара Анатоліївна**, в.о. заст. директора з наукової роботи, кандидатка історичних наук, старша наукова співробітниця

Робоча програма затверджена на засіданні відділу історичної етнології ІН НАН України

Протокол № 9 від. “03” вересня 2024 р.

В. о. завідувача відділом історичної етнології ІН НАН України

“03” вересня 2024 р. (с.н.с. Марія ДЕМЧУК)

Схвалено Вченою радою Інституту народознавства НАН України

Протокол № 8 від. “11” вересня 2024 р.

“11” вересня 2024 р. Голова (акад. Степан ПАВЛЮК)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 03 – гуманітарні науки (шифр і назва)	Дисципліна вільного вибору аспіранта
	Спеціальність 032 – історія та археологія (шифр і назва)	
Модулів – 1	Спеціалізація: історія та археологія	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		2-й
		Семестр
Загальна кількість годин - 150		3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи аспіранта – 12	Освітньо-кваліфікаційний рівень: доктор філософії	Лекції
		26 год.
		Семінарські
		24 – год.
		Самостійна робота
		100 год.
	Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 1/2.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Історія української етнології – напрямок в етнології, дослідження якого, для глибокого та повного вивчення, необхідно здійснювати періодами відповідно до загальнонаукових, суспільно-політичних, економічних обставин. Часто ці етапи співпадають з загальноприйнятими історичними періодами, оскільки розвиток науки в окремо взятій місцевості залежить не лише від безпосереднього дослідника, а від пріоритетів країни, фінансування наукових установ та національної програми на конкретному етапі розвитку.

Курс «Історія української етнології у XVIII - на початку XXI ст.» на основі використання найновіших здобутків української та світової етнологічної науки та історіографії поглиблено знайомитиме аспірантів із становленням і розвитком української етнологічної науки у XVIII – поч. XXI ст.: періодами, школами та методологічними підходами, представниками та науковою спадщиною провідних українських етнологів, проблематикою та термінологією. На лекційних та практичних заняттях буде розглянуто передумови, характерні риси та наслідки кожного періоду та етапу в розвитку української етнології на конкретному суспільно-політичному тлі та на фоні загальносвітового розвитку етнології /культурної антропології/ соціальної антропології.

Метою курсу є засвоєння шляхів розвитку української етнології у XVIII - XXI ст., встановлення передумов розвитку наукових шкіл, впливів та наслідків на їх розвиток суспільно-політичних та економічних обставин, встановлення впливу наукових контактів на розвиток української етнології у загальносвітовому науковому процесі.

Завдання:

- 1) розкрити особливості формування субдисципліни етнології /культурної антропології/ соціальної антропології та наукової термінології в американській, західноєвропейській та українській традиціях;

- 2) ознайомити аспірантів з основними підходами до періодизації історії української етнології;
- 3) визначення передумов, характерних рис та наслідків кожного періоду та етапу в розвитку української етнології на тлі відповідних процесів у світовій науці;
- 4) ознайомлення з науковою спадщиною провідних українських етнологів XX – початку XXI ст.
- 5) визначення актуальних напрямків досліджень у сучасній етнології

У разі успішного вивчення дисципліни здобувачі освіти набудуть загальних та спеціальних компетентностей:

ЗК 5. Здатність критично аналізувати існуючу наукову джерельну базу, а також власні нові напрацювання і висунуті попередньо гіпотези, конструктивно використовувати засвоєну інформацію. Ефективно використовувати різноманітні джерела у науковій роботі.

СК 5. Здатність збирати дані для історичного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх.

СК 7. Здатність визначати рівень об'єктивності фактологічної основи історичних подій в різних видах джерел, встановлювати та оцінювати її достовірність та репрезентативність.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми історії державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

ПРН 10. Презентувати результати власних наукових досліджень українською, англійською (та, можливо, іншою, відповідно до специфіки роботи) мовами в різних формах і жанрах (наукова стаття, звіт, наукова доповідь тощо).

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

основні періоди та етапи української етнологічної науки у ХХ ст. і до наших днів, осередки, особливості їхньої діяльності, представників, методикою та найважливіші праці.

вміти:

- 1) критично опрацьовувати історіографічну літературу;
- 2) вільно оперувати понятійним апаратом;
- 3) розглядати етнологічні праці як пам'ятки історіографії;
- 4) готувати історіографічні огляди з історії розробки різних проблем етнології;

3. Програма навчальної дисципліни:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. З ІСТОРІЇ ЕТНОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ДО II СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Тема 1. Вступ до історії української етнологічної науки

Основні тенденції зародження та розвитку етнології у світі та українських землях.

Міфологічна школа (бр. Грімм, М. Мюллер, А. Афанасьєв, Ф. Буслаєв,).

Еволюціонізм (Е. Тайлора, Г. Спенсер, О. Конт, Л. Морган, Дж. Фрезер).

Дифузійонізм (А. Бастіан, Ф. Ратцель, Л. Фробеніус).

Історична школа (Ф. Боас)

Соціологічна школа (Е. Дюркгейм)

Структуралізм (А.Р. Радкліфф-Браун, К. Леві-Строс, Мітчел,

Б. Маліновський)

Періодизація української етнології (за В. Горленком).

Школи і напрямки в українській етнології.

Тема 2. Етнологічні студії в Науковому товаристві імені Шевченка (1895–1914)

Передумови. "Руська трійця". І. Франко і «Кружок етнографічно-статистичний для студіювання життя і світогляду народу». "Жите і слово".

Діяльність Етнографічної комісії НТШ (з 1898) Організаційна, наукова і видавнича праця І. Франка, В. Гнатюка та Ф.Вовка. "Етнографічний збірник" (1895). "Матеріали до українсько-руської етнології" (1899).

Етнографічні експедиції НТШ 1904-1906 рр. Стаття І. Франка "Етнографічна експедиція на Бойківщину" (1905). Дослідження українців Угорської Русі (обрядовості, звичаєвості, говорів, фольклору) В. Гнатюка.

Ф. Вовк "Етнографічні особливості українського народу" (1916).

В. Шухевич "Гуцульщина".

Музей НТШ (1895).

Тема 3. Наукові дослідження Етнологічних центрів ВУАН (1918 – поч. 1930-х рр.)

Розвиток української етнографії в 20-ті - на поч. 30-х років ХХ ст. Діяльність Етнографічної комісії ВУАН. Акад. А. Лобода.

Музей-кабінет антропології та етнології ім. Хведора Вовка (1921- 1933 рр.) та його видання "Антропология" (4 т.) і "Матеріали до етнології" (1929-1931). О. Алешо, Л. Шульгіна, Н. Заглада.

"Етнографічний вісник" (1925–1932), "Бюлетені етнографічної комісії ВУАН" (1926), "Записки Етнографічного товариства" (1925). Журнал "Побут" (1928–1930).

Стаття А. Лободи "Сучасний стан і чергові завдання української етнографії".

Етнографічна спадщина Катерини Грушевської.

Етнографічна діяльність Д. Яворницького, В. Кравченка, Є. Кагарова, П. Рябкова та ін.

Репресії проти українських вчених-етнографів. Ліквідація етнографічних установ та видань на поч. 30-х рр. XX ст.

Тема 4. Особливості етнографічних студій у НТШ у міжвоєнний період.

Етнографічна комісія НТШ на чолі з В. Гнатюком та Ф. Колесою. Несистематичність видань "Етнографічного збірника" та "Матеріалів до української етнології".

Міжнародна наукова співпраця: з'їзди, конференції, особисті наукові взаємини. Наукові зв'язки з радянськими науковими інституціями: зародження, розвиток, розрив.

Тема 5. Формування школи професійних етнологів на кафедрах етнології львівського університету.

Формування школи професійних етнологів на кафедрах етнології львівського університету. Праця А. Фішера "Rusini", Я. Фальковський. Ян Чекановський та Заклад антропологічно-етнологічний.

Підготовка молодого покоління українських етнологів (І.Гургула, К.Матейко, Р. Гарасимчук та ін.) у формуванні яких важливу роль відіграли як університетські інституції етнологічного профілю (насамперед їхній очільник А.Фішер) та Етнографічна комісія та Музей НТШ.

Товариство приятелів Гуцульщини.

Діяльність Польського етнографічного товариства у Львові у 1918-1939 рр., "Lud".

Тема 6. Етнографічні товариства на західноукраїнських землях у 20-30-ті рр. XX ст.

Заснування товариства «Бойківщина» у Самборі та його наукова діяльність. Видання збірників "Літопис Бойківщини". Народознавча діяльність музейних товариств у містах Львівського, Станіславського і Тернопільського

воєводств “Верховина” (1933), народознавчі товариства “Лемківщина”, “Сянок” (1931), “Яворівщина” (1931) та “Стривігор” (Перемишль). Етнографічна спадщина В. Кобринського в Коломиї. Напрямки і проблеми міжмузейної співпраці.

Етнологічні студії на теренах Волинського, Поліського та Холмського воєводств. Діяльність музеїв у Луцьку та Рівному. «Волинський щорічник» (“Rocznik Wołyński”) (вийшло 8 тт.).

Діяльність “Крайового музейного товариства Підкарпатської Русі” (1929). Чернівецька “Спілка збирачів старовини і любителів науки народовідання”.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. З ІСТОРІЇ ЕТНОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПІСЛЯ II СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Тема 7. Етнологічні студії в період Другої світової війни та повосієне десятиліття.

Заснування Інституту українського фольклору АН УРСР з відділами оповідного фольклору, музичного фольклору, фондів (1936). Становище етнографічної науки під час війни, евакуація.

Негативні наслідки ліквідації Наукового товариства Шевченка. Утворення відділу Інституту українського фольклору у Львові (1939), створення Державного етнографічного музею у Львові на чолі з Ф. Колесою (1940).

Етнографічні дослідження в умовах німецької окупації, діяльність народознавчих кафедр у Львівському університеті.

Основні відмінності у формуванні провідних народознавчих осередків у Києві та Львові у середині 1940-х – на початку 1950-х рр.

Найважливіші наукові проекти.

Тема 8. Розвиток етнології в Радянській Україні в 1954–1991 рр.

Відродження етнографії на Україні.

Етнографічна нарада 1954 р. у Львові. Початок роботи над двотомною монографією Українці (1954–1964). Колектив авторів, підготовка, завершення, заборона праці у 1964.

"Регіональний історико-етнографічний атлас України, Білорусії та Молдавії" (1964 – поч. 1970-х).

Основні напрямки етнографічних досліджень, дослідження соціалістичних перетворень, робітничого побуту та тенденції розвитку польових етнографічних досліджень.

"Народна творчість та етнографія".

Історія підготовки історико-етнографічних монографій про Бойківщину, Гуцульщину та Полісся.

Тема 9. Українська етнологічна наука в діаспорі

Етнографічні матеріали на сторінках збірників "Громада" в Женеві (1878). Фольклористично-етнографічна діяльність М. Драгоманова і Ф. Вовка .

Етнографічний центр в Українському Вільному університеті в Празі (1921-1945 рр.). Діяльність Вадима Щербаківського.

Український науковий інститут в Берліні, З. Кузеля, І. Мірчук, В. Залозецький.

Відновлення НТШ в Мюнхені. Український Вільний університет у Мюнхені. Діяльність НТШ у Сарселі. Енциклопедія українознавства. В. Кубійович.

Праці Миколи Мушинки.

Спадщина Олекси Воропая "Звичаї нашого народу", Степана Килимника "Український рік у звичаях в історичному освітленні".

Центр українських досліджень ім. Петра Яцика. Етнографічні дослідження в Альбертському університеті (Канада).

Тема 10. Етнологія в незалежній Україні

Нові напрямки наукових досліджень Інституті народознавства НАН України (1992). Створення нових наукових відділів. Чорнобильські експедиції. Головні наукові видання. Дослідження міграційних процесів, гендерні студії, проблеми етногенезу. Народознавчі зошити.

Наукова діяльність Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України.

Утворення та діяльність кафедр етнології у Київському, Львівському, Одеському університетах, інших ЗВО, вивчення народознавства в школах. Проблеми державної підтримки, скасування етнології як спеціальності.

Міжнародні контакти, основні українсько-польські, українсько-хорватські, українсько-молдавські проекти.

Напрямки міжнародної співпраці, тематика спільних етнологічних досліджень.

4. Структура навчальної дисципліни. Навчально-тематичний план лекцій, семінарських занять і самостійної роботи

Теми	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1</i>				
1	Вступ до історії української етнологічної науки	3	3	10
2	Етнологічні студії в Науковому товаристві імені Шевченка (1895–1914)	3	3	10
3	Наукові дослідження Етнологічних центрів ВУАН (1918 – поч. 1930-х рр.)	2	2	10
4	Особливості етнографічних студій у НТШ у міжвоєнний період.	3	3	10
5	Формування школи професійних етнологів на кафедрах етнології львівського університету.	3	2	10
6	Етнографічні товариства на західноукраїнських землях у 20-30-ті рр. ХХ ст.	2	2	10
Модульна робота (колоквіум) 1				
<i>Змістовий модуль 2</i>				
7	Етнологічні студії в період Другої світової	2	2	10

	війни та повоєнне десятиліття			
8	Розвиток етнології в Радянській Україні в 1954–1991 рр.	2	2	10
9	Українська етнологічна наука в діаспорі	3	3	10
10	Етнологія в незалежній Україні	3	2	10
Модульна робота (колоквіум) 2				
Всього годин за семестр		26	24	100

5. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Історія української етнології у ХІХ - на початку ХХІ ст.» використовуються методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (лекція, пояснення, бесіда, робота з підручником; ілюстрування, самостійне спостереження та ін.) та методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, створення проблемної ситуації у процесі викладання).

Пояснювально-ілюстративний метод. Аспіранти здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Такий метод якнайширше застосовують для передавання значного масиву інформації. Його можна використовувати для викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків.

Репродуктивний метод. Ідеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи будь-які джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Аспіранти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Частково-пошуковий, або евристичний метод. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі аспіранти на основі роботи над програмами (зокрема й комп'ютерними) та з навчальними посібниками. Такий метод, один з різновидів якого є евристична бесіда, - перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

6. Методи контролю

Оцінювання аспірантів здійснюється на основі модульно-рейтингової системи за шкалою від 0 до 100 балів. Остаточний рейтинг складається з рейтингу роботи аспіранта упродовж семестру та його рейтингу індивідуальну наукову роботу. Рейтингова оцінка знань аспірантів з курсу визначається за сумою балів, отриманих аспірантами за працю на практичних заняттях, самостійну творчу домашню роботу і колоквиуми. Це відповідно по **50 балів у кожному змістовому модулі**.

Лекції: Передбачають систематичний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для аспірантів є обов'язковим.

Семінарські заняття проводяться за результатами вивчення змістовних модульних частин навчального курсу (**максимально 10 балів**).

Індивідуальна творча робота (максимально 20 балів), що виконується на одну з обраних тем (есе, реферат, рецензія, презентація).

Колоквіум (письмове або усне опитування) за результатами вивчення змістового модулю (максимально 20 балів).

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю аспірант отримав менше 50 балів то він не допускається до заліку і вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом на семестр з даної дисципліни та зобов'язаний виконати додаткові завдання з погодженням з викладачем або випускаючим відділом. У разі отримання аспірантом менше 24 балів, він повинен повторно пройти навчальний курс.

7. Розподіл балів, що присвоюється аспірантам

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1 – 6, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7 – 10. Оцінювання знань аспірантів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань за успішність становить 100 балів.

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Підсумковий контроль/ залік (разом)
50 залікових балів (максимум)			50 залікових балів (максимум)			
самостійна робота (виконання індивідуального завдання)	семінари	модульний контроль (колоквіум)	самостійна робота (виконання індивідуального завдання)	семінари	модульний контроль (колоквіум)	100 (максимум)
20 (максимум)	10 (максимум)	20 (максимум)	20 (максимум)	10 (максимум)	20 (максимум)	

8. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	
81-89	B	дуже добре	
71-80	C	добре	
61-69	D	задовільно	
51-60	E	достатньо	
25-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

9. Рекомендована література

Базова

1. Білоус В. Етнографічні дослідження на західноукраїнських землях у третій чверті XIX с. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 2000, 187 с.
2. Болтарович З. Є. Україна в дослідженнях польських етнографів XIX ст. / З. Є. Болтарович. – К. : Наукова думка, 1976. – 139 с.
3. Борисенко В. Нариси з історії української етнології 1920–1930 х років / Валентина Борисенко. – К. : Унісерв, 2002. – 92 с. ; іл.
4. Гілевич І. Українська етнографічна наука у першому повоєнному десятилітті та польові дослідження Полісся / Ігор Гілевич // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – Вип. 43. – С. 34–53.
5. Глушко М. Етнографічне районування України: стан, проблеми, завдання (за матеріалами наукових досліджень другої половини XX – початку XXI століть) / Михайло Глушко // Вісник Львівського університету. Серія історична. – 2009. – Вип. 44. – С. 179–214.
6. Капелюшний В. П. Українська етнологія у європейському контексті (друга половина XIX ст. – 20-ті рр. XX ст.) / В.П. Капелюшний, Г.М. Казакевич, Н.В. Чернишук. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. – 208 с.
7. Кирчів Р. Ф. Етнографічне дослідження Бойківщини / Р. Ф. Кирчів. – К. : Наукова думка, 1978. – 174 с.
8. Колесса Ф. Історія української етнографії / Ф. Колесса ; [передм. Г. А. Скрипник]. – К., 2005. – 368 с.
9. Мойсей А. Традиційна культура населення Буковини у наукових працях румунських дослідників другої половини XIX – початку XX ст. / Антоній Мойсей. – Чернівці : Рута, 2005. – 303 с.

10. Пацай Т. Особливості етнографічних студій в НТШ у міжвоєнний період (на основі протоколів засідань Етнографічної комісії) / Тамара Пацай // НЗ. – 2012. – № 2. – С. 294–299.
11. Сапеляк О. Етнографічні студії в Науковому товаристві ім. Шевченка (1898–1939 р.р.) / Оксана Сапеляк. – Львів, 2000. – 207 с.
12. Скрипник Г. А. Етнографічні музеї України. Становлення і розвиток / Г. А. Скрипник. – К. : Наукова думка, 1989. – 301 с.
13. Сокіл Г. Українська фольклористика в Галичині кінця XIX – першої третини XX століття: історико-теоретичний дискурс : монографія / Ганна Сокіл. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 586 с.
14. Тарнавський Р. Кафедра етнології Львівського університету. Класичний період (1910–1947) : монографія / Роман Тарнавський. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 236 с.

Допоміжна:

1. Adam Fisher / pod. red. Piotra Grochowskiego i Adriana Mianeckiego. – Toruń ; Wrocław : PTL, 2015. – 71 s.
2. Engelking A. Poleska ekspedycja etnosocjologiczna Józefa Obrębskiego w latach 1934–1937. Organizacja. Metody badań. Problematyka. Uczestnicy / Anna Engelking // Ethnografia Polska. – Warszawa, 2001. – T. XLV. – Zesz. 1–2. – S. 23–45.
3. Historia etnografii polskiej / Pod. red. Malgorzaty Terleckiej. – Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolinskiх, 1973. – 349 s.
4. Jasiewicz Z. Początki polskiej etnologii i antropologii kulturowej (od końca XVIII wieku do roku 1918) / Zbigniew Jasiewicz. – Poznań: Instytut im. Oskara Kolberga 2011. – 288 s.
5. Гілевич І. “Регіональний історико-етнографічний атлас України, Білорусії та Молдавії” і польові дослідження в Україні (середина 1960-х – початок 1970-х рр.) / Ігор Гілевич // Народознавчі зошити. – 2011. – № 3. – С. 401–412.
6. Гілевич І. Комплексні Закарпатські експедиції другої половини 1940-х років: завдання, проведення та наукові результати / Ігор Гілевич // Українці й народи Центрально-Східної Європи: культура та історична спадщина : збірник наукових праць на пошану професора Михайла Тиводара. – Ужгород : Карпати, 2015. – С. 319–337.
7. Гілевич І. Польові дослідження російських і білоруських етнологів та етнолінгвістів на теренах Полісся України в 1945–1980-х рр. / Ігор Гілевич // НЗ. – 2014. – № 1. – С. 38–47.
8. Глушко М. Постчорнобильське експедиційне етнографічне дослідження Середнього Полісся (наукові здобутки, прогалини, завдання) / Михайло Глушко // НЗ. – 2006. – № 3–4. – С. 321–327.
9. Гошко Ю. Г. Деякі підсумки етнографічного дослідження Карпат / Ю. Г. Гошко, Р. Ф. Кирчів // Вісник Академії наук Української РСР. – 1978. – № 8. – С. 80–83.
10. Гошко Ю. Історіографія етнографічного дослідження Лемківщини / Ю. Гошко, М. Мушинка // Лемківщина : Історико-етнографічне дослідження у 2 т. – Львів : ІН НАН України, 1999. – Т. 1 : Матеріальна культура. – С. 13–21.

- 11.Гуслистый К. Г. Всесоюзна етнографічна нарада 1956 р. і питання розвитку української етнографії / К. Г. Гуслистый // НТЕ. – 1957. – № 1. – С. 67–72.
- 12.Гуслистый К. Українська радянська етнографія (Підсумки та перспективи розвитку) / Кость Гуслистый // НТЕ. – 1967. – № 1. – С. 7–18.
- 13.Кирчів Р. Історія української фольклористики / Роман Кирчів. – Львів, 2017. – Т. 1. Преромантична і романтична фольклористика. – 523 с.
- 14.Кожолянко Г. Етнологічні дослідження Буковини у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. // Матеріали до української етнології : зб. наук. праць. – К., 2004. – Вип. 4 (7). – С. 73–83.
- 15.Конопка, В. (2017). Відділ історичної етнології Інституту народознавства НАН України. *Народознавчі зошити*, 6, 1255–1280.
- 16.Макарчук С. А. Етнографічні дослідження побуту робітників України в 50-х – 60 х рр. ХХ ст. / Степан Макарчук // Вісник Львівського університету. Серія історична. – 2012. – Вип. 47. – С. 17–29.
- 17.Макарчук С. Історико-етнографічні райони України : навч. посіб. / Степан Макарчук. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. – 351 с., 53 іл.
- 18.Ошуркевич О. Ф. Фольклорно-етнографічна проблематика у діяльності Товариства дослідників Волині (1900–1920 рр.) // Велика Волинь : минуле і сучасне : Матеріали міжнародної наук. краєзнавчої конф. – Хмельницький – Ізяслав – Шепетівка, 1994. – С. 34–37.
- 19.Пацай Т. Зенон Кузеля: життя і народознавча діяльність / Тамара Пацай. – Львів : БОНА, 2013. – 251 с.
- 20.Петров В. Спроби монографічного дослідження села // Етнографічний вісник. – К., 1925. – Кн. 1. – С. 84–89.
- 21.Попов П. М. М. Костомаров як фольклорист і етнограф. – К. : Наукова думка, 1968. – 113 с.
- 22.Скрипник Г. Провідний етнологічний осередок Української академії наук 20-х років ХХ століття / Ганна Скрипник // Матеріали до української етнології. – Київ, 2017. – Вип. 16. – С. 6–74.
- 23.Тиводар М. П. Життя і наукові пошуки Федора Потушняка. 2 е вид. / М. П. Тиводар – Ужгород : Гражда, 2010. – 283 с.
- 24.Франко О. Федір Вовк – вчений і громадський діяч / Оксана Франко. – К. : Вид во Європейського університету, 2000. – 378 с.